

Oversigt over danske Forfatningslove fra og med Junigrundloven af 1849 samt Forfatningsforslag efter Grundloven af 1866. *)

I.

Forfatningslove 1849—1866.

Ved *Danmarks Riges Grundlov af 5. Juni 1849* fik Landet en Forfatning, der var langt friere end de øvrige indskrænket-monarkiske Forfatninger paa den Tid, idet den indførte almindelig Valgret til begge Rigsdagens Ting; der opstilledes saaledes ikke nogen Skatte- eller Indtægts census som Betingelse for Valgret til noget af Tingene. Naar Valgretten kun tillagdes Mænd, skyldtes dette ikke en Bestrøbelse for at indskrænke Valgretten, men var et Udtryk for de dagældende Synspunkter.

Valgrets alderen var 30 Aar, og det krævedes, at Vælgeren skulde have „egen Dug og Disk“ og have være fast bosat i Valgkredsen i et Aar.

Valgene til Landstinget fandt i Modsætning til Folketingsvalgene Sted som indirekte Valg i større Kredse og var gældende for 8 Aar, medens Valgene til Folketinget kun gjaldt for 3 Aar. Halvdelen af Landstingsmændene afgik hvert 4de Aar. Til Valgbarhed til Folketinget krævedes 25 Aar, til Landstinget 40 Aar samt en ren aarlig Indtægt af 1 200 Rdl., ligesom $\frac{3}{4}$ af de valgte skulde have fast Bopæl i Landstingskredsen. Antallet af Folketingets Medlemmer skulde „omtrent være efter Forholdet af 1 til 14 000 Indvaanere“, Antallet af Landstingets omtrent Halvdelen af Folketingets.

En ordentlig Rigsdag skulde sammenkaldes hvert Aar, men kunde ikke uden Kongens Samtykke blive længere sammen end to Maaneder. Forandringer heri kunde dog ske ved Lov.

Kongen kunde opløse enten hele Rigsdagen eller en af dens Afdelinger. Hvis kun et Ting opløstes, skulde det andet Tings Møder udsættes, til Rigsdagen atter kunde samles; dette skulde ske inden 2 Maaneder efter Opløsningen.

Hvert af Tingene var berettiget til at foreslaa og for sit Vedkommende vedtage Love. Finanslovsforslaget skulde behandles først i Folketinget.

Saafernt der ikke kunde opnaas Enighed mellem Tingene om et Lovforslag, kunde det ene Ting forlange, at der nedsattes et Udvalg, hvortil hvert Ting skulde udnævne et lige Antal Medlemmer, til at afgive Betænkning over Uoverensstemmelserne. I Henhold til Udvalgets Indstilling skulde da endelig Afgørelse finde Sted i hvert Ting for sig.

Forslag til Grundlovsændringer skulde fremsættes paa en ordentlig Rigsdag. Vedtoges den derom fattede Beslutning i uforandret Skikkelse af næste ordentlige Rigsdag og bifaldtes den af Kongen, skulde begge Ting opløses og almindelige Valg foregaa

*) I Fremstillingen er Vægten lagt paa de forfatningsmæssige Emner, som Kommissionen særlig har beskæftiget sig med.